

[Per Federspiel.]

stemmer som sagt ganske nøje med de erfaringer, man i en organisation, der har beskæftiget sig med disse spørgsmål, har gjort.

Og hvad vil det sige, at den multilaterale bistand gennem FN skulle være upolitisk? Mig bekendt deltager udviklingslandene, altså tredjelandene, de uforpligtede lande, ikke i nævneværdig grad i denne bistand. Østlandene heller ikke. Det vil med andre ord sige, at det er de vestlige lande, de, der har ganske bestemte politiske tanker, tilstræber ganske bestemte politiske mål, der yder denne bistand. Derfor tror jeg ikke, man skal tale om, at den skal betragtes som upolitisk.

I det hele taget bærer udvalgsbetænkningen præg af — og jeg skal ikke bebrejde udvalget det — at der i denne sag kan siges meget pro et contra; og alt, hvad der kan siges pro, og meget af, hvad der kan siges contra, siges, men det letter ikke opfattelsen af en bestemt linje ved løsningen af hele dette spørgsmål. Udvalget gør her gældende, at man ikke kan se væk fra, at sympatier og antipatier kan gøre sig gældende, og det er klart, at man vil hellere være en glad giver end en genstridig giver.

Dette rejser tillige et andet spørgsmål, som jeg synes man må være opmærksom på ved behandlingen af hele dette spørgsmål. Det er, at disse lande kræver teknisk bistand, kræver økonomisk bistand, men de kræver også bistand til at udvikle sig til værdige medlemmer af det mellemfolkelige samfund. Og dér kan det ikke skjules, at vi ikke mindst i et af de udviklingslande, vi fra dansk side særlig har interesseret os for, Ghana, har set en udvikling, hvor alle retsprincipper er sat til side og oppositionen kastet i fængsel og alt, hvad der hedder menneskerettigheder, for længst er forkastet til fordel for et hårdhændet diktatur. Det er ikke den slags stater, man med glæde yder nogen form for bistand. Men lad det ligge. Det er dog en overvejelse, der må gå ind i vore betragtninger, også dette, at man ved sin udvekslingsvirksomhed med disse lande må bidrage til at ophjælpe deres retssystem.

Udvalget beskæftiger sig dernæst med en række organisationsmæssige spørgsmål, og man har indtrykket af, at nødvendig-

heden af en koordination i alt væsentligt har givet udvalget anledning til overvejelse af, hvordan man koordinerer forskellige foreninger og andre institutioner her i landet. Opmærksomheden har i forholdsvise ringe grad været rettet mod selve udviklingslandenes problemer. Man har åbenbart heller ikke fra dette udvalgs side været opmærksom på, at det her mere er et spørgsmål om bilateralisme og multilateralisme end om et europæisk problem.

Som jeg nævnte i min indledning, vil jeg gerne holde ministeren fast i den betragtning, at det her i det væsentlige drejer sig om udenrigspolitiske opgaver. Det drejer sig om forholdet mellem vore lande, mellem de europæiske lande og de oversøiske lande, der på en eller anden måde har haft forbindelser med Europa, i nogle tilfælde lykkelige, i andre ulykkelige forbindelser med Europa, hvor der er meget at sone og meget at vinde, og her må man være opmærksom på, at der er en ganske speciel europæisk opgave at løse.

Jeg går ud fra, at ministeren vil være enig med mig i, at ikke mindst med udviklingen af Det europæiske Fællesskab, der jo allerede er nået meget vidt i sine forbindelser med de udviklingslande, der har særlig tilknytning til fællesskabet, ligger en opgave, som man ikke kan behandle hverken multilateralt eller bilateralt, men som man må behandle europæisk; det, der er problemet i de fleste af disse lande — og det har man heller ikke fra udvalgets side i nævneværdig grad haft opmærksomheden henvendt på — er dette, at de savner det, der er grundlaget for et fremadskridende samfund, de savner erhvervslivets middelstand, alle disse underofficerer, arbejdsformænd, prokurister, teknikere o. s. v., der indtager hele mellemstadiet i et erhvervsliv. Det er det, der har karakteriseret udviklingen i Grækenland og Tyrkiet, som vi jo også må henregne til udviklingslandene. Denne klasse mangler, og dér er der tale om en ganske særlig indsats, som jeg tror kun kan løses på stedet. Hvis man henter disse landes folk, som skal beklæde beskednere, men vigtigere stillinger, til Europa, vil de komme tilbage med hele den nimbus, som en europæisk akademisk uddannelse bærer i sig, og vil være ude af stand til at gå hjem og gøre deres indsats i landsbyerne, i de små køb-